raadsvoorstel

Agendapunt 2024, nr. VIa-06
Zaaknummer 2280440
Te behandelen door B.J.J. Bengevoord

Onderwerp: Concept Programmabegroting Regio Achterhoek 2025-2028

Aan de raad,

Inleiding
Wij hebben de Concept Programmabegroting 2025-2028 van de Regio Achterhoek ontvangen.
Wij adviseren u als volgt.

Voorstel
1. Kennis te nemen van de Concept Programmabegroting 2025 Regio Achterhoek.
2. Een zienswijze in te dienen met de opdracht aan de Regio Achterhoek om bij de opstelling van de definitieve begroting 2025 te zoeken naar bezuinigingsmogelijkheden.

Relatie met (huidig) beleid
--

Beoogd(e) effect(en)
--

Argumenten
De Concept Programmabegroting 2025-2028 is in lijn met de eerder ontvangen Kaderbrief. De reactie op de Kaderbrief aan de Regio Achterhoek is nog niet ingediend, omdat de zienswijze op de Kaderbrief en de Concept Programmabegroting 2025-2028 elkaar hebben gekruist.
We stellen voor op dezelfde manier te reageren dan op de Kaderbrief en de onderbouwing is als volgt:

Ad 1.
De opbouw van de begroting voor 2025 van de Regio Achterhoek richt zich op vier programma's:
1.Smart governance
2.Smart economy
3.Smart living
4.Bedrijfsvoering en rente
Voor projecten onder programma 2 en 3 geldt dat deze uitgevoerd worden in een wisselende 3O-samenstelling en met een eigen financiering en organisatorische vormgeving.

De begroting van de Regio Achterhoek, waarvoor de gemeenten een bijdrage leveren, betreft de programma's 1 en 4.
De uitgangspunten die daarvoor worden gehanteerd zijn de volgende.
- Er worden voorstellen gedaan voor nieuw beleid. De Regio stelt voor extra inzet te plegen op lobby en op de ondersteuning van de Thematafels. Dit betekent voor 2025 formatie-uitbreiding van 1 fte op lobby en uitbreiding van de formatie programmaregisseurs naar 1 fte per Thematafel. Vanaf 2026 is er volgens de Regio meer nodig om de Regio-organisatie toekomstbestendig te maken. Daartoe wil de Regio gaan werken met een bestemmingsreserve.
- De inwonerbijdrage stijgt met de absolute stijging van autonome kosten, conform de maximale stijging

zoals de gemeenten in de Achterhoek die hanteren. De inwonerbijdrage 2025 komt hiermee op € 8,01 (€ 7,43 + € 0,58).
- Een eventueel overschot van het jaarresultaat voegen gemeenten toe aan het investeringsfonds tot maximaal € 0,50 per inwoner.

De Regio wijst hierbij op de volgende financiële ontwikkelingen.
De provincie Gelderland heeft in het kader van haar herijkingsoperatie aangekondigd de (inwoner)bijdrage aan de governance van 8RHK ambassadeurs per 2025 stop te zetten. Dit heeft een fors effect op Regio-begroting van negatief € 468.000 in 2025.
Een tweede ontwikkeling is de toetreding van de gemeente Montferland tot Regio Achterhoek/ 8RHK ambassadeurs. De toetreding van Montferland betekent een verhoging van de totale inwonerbijdragen aan de Regio Achterhoek van € 295.000 positief.
Overall ziet de Regio in de meerjarenraming een oplopend structureel tekort in de jaarschijven 2026 tot en met 2028.

Zowel de tekorten als het toekomstbestendig maken van 8RHK bureau wil de Regio in eerste instantie taakstellend oplossen.
Voor de lange termijn denkt de Regio 4 jaar de tijd te hebben om in te grijpen. Dit kan door:
- een voorstel voor het verhogen van de inwonerbijdrage in de laatste jaarschijf van de meerjarenraming (dit zou eventueel kunnen gaan spelen vanaf 2029);
- of ingrijpen in organisatiegrootte. Wanneer gemeenten niet kiezen voor een verhoging van de inwonerbijdrage kan een bezuinigingsopdracht aan de Regio Achterhoek/8RHK ambassadeurs gegeven worden. Er is dan voldoende tijd om in 4 jaar bij te sturen op de grootte van de organisatie. Dit gaat dan volgens de Regio op zijn vroegst in 2029 spelen.

Ad 2.
De gemeenten staan de komende jaren voor forse financiële opgaven. Eerder heeft het college en ook uw raad aangegeven dat de gemeenschappelijke regelingen waaraan de gemeente Winterswijk deelneemt, dienen bij te dragen aan deze opgaven en verzocht te worden met bezuinigingsvoorstellen te komen.
Bijsturing op de begroting van de Regio is derhalve niet pas in 2029 aan de orde (zoals de Regio in de kaderbrief aangeeft) maar reeds in 2025.

Tevens zien we dat door de lagere bijdrage van het rijk voorzieningen die de leefbaarheid en het vestigingsklimaat van onze regio ten goede komen steeds meer onder druk komen te staan. Dit komt de brede welvaart in de Achterhoek niet ten goede. Wij zullen hier in de Thematafel Wonen en Vastgoed aandacht voor vragen, onder verwijzing naar de doelen van deze Thematafel.

Met betrekking tot de toetreding van de gemeente Montferland hebben wij bij meerdere gelegenheden op het volgende gewezen.
De gemeente Montferland is eerder uitgetreden uit de Regio Achterhoek. Bij de uittreding van Montferland destijds hebben de andere gemeenten de gederfde inkomsten van de inwonerbijdrage van Montferland opgevangen (onder meer om reden dat de vaste kosten van de Regio min of meer gelijk beleven). De vraag ligt derhalve voor of toetreding van Montferland dan nu niet zou moeten leiden tot een verlaging van de inwonerbijdrage voor de andere gemeenten.
De Regio heeft aangegeven hierover een keuze te maken bij de begroting 2025. In de kaderbrief is een verlaging van de inwonerbijdrage echter niet opgenomen.

Op basis van deze overwegingen adviseren wij u de raad voor te stellen te reageren op de Concept Programmabegroting en de zienswijze die op 30 mei 2024 is opgesteld en aan de Regio Achterhoek is verzonden aan te houden. In de brief is ingegaan op de noodzaak van een Begroting 2025 die uitgaat van:
• geen nieuw beleid maar bezuinigingsvoorstellen o.b.v. inkrimping van beleid;
• verlaging van de inwonerbijdrage voor gemeenten.

Financiële aspecten/risico's
Wanneer de begroting ongewijzigd wordt vastgesteld zijn de financiële consequenties als volgt. De inwonerbijdrage stijgt met de absolute stijging van autonome kosten, conform de maximale stijging zoals de gemeenten in de Achterhoek die hanteren. De inwonerbijdrage 2025 komt hiermee op € 8,01 (€ 7,43 + € 0,58).
Een eventueel overschot van het jaarresultaat voegen gemeenten toe aan het investeringsfonds tot maximaal € 0,50 per inwoner.

Juridische aspecten/wet- en regelgeving
--

Aspecten van duurzaamheid
--

Communicatie/betrokkenenparagraaf
--

Vervolgprocedure/evaluatie
2 aug: tot 2 augustus mogelijkheid voor gemeenten om zienswijzen over de concept programma-begroting kenbaar te maken bij Regio.
11 sept: besluitvorming over de concept programmabegroting in de vergadering van het algemeen bestuur van de Regio.

Winterswijk, 28 mei 2024
Burgemeester en Wethouders van Winterswijk,

de loco-secretaris,	de burgemeester,
M. Keur	B.J.J. Bengevoord